

DESPRE BIOSOFIE

(Sur la Biosofie)

Mateiu Codreanu

Intr-un articol anterior făceam cunoscut că etapa filozofică a Ecosofiei va putea fi depășită curând fără a putea lăsa în urmă concepte conștientizate în masă, ci cel mult ecosofi.

Intr-o civilizație mozaicată economic dar și filozofic-religios, simplul fapt al exercițiului de gândire, departe de a fi un act de resemnare în planul așa zis activ al acțiunilor de tot felul - mi se pare mai degrabă valența superioară a optimiștilor și pesimiștilor în egală măsură, ca să nu mai amintim de raționaliști - a ceea ce mult regretatul Cioran considera în aparență atât de detașat și crud "o blamare a universului".

Se uită adesea nepermis de ușor că suprema putere - cel puțin pentru civilizația noastră și stadiul ei de evoluție și cunoaștere - este forța gândirii cuantificată cel mai eficient prin idee, generatoare și catalizatoare, la rândul ei, a atâtor energii spirituale și nu numai.

Ideea, fie prin revelație, fie născută prin truda circuitelor și mecanismelor nervoase, poate crea dar și prăbuși eșafodaje filozofice, până mai ieri greu de anticipat a fi tangibile.

Această sacralitate absolut naturală a ideii ca fruct al inteligenței, înțelepciunii dar și a educației a permis experiențelor umane ancestrale să fie aduse în permanență la zi printr-o perpetuă iterație corectivă înregimentată natural principiilor holiste, tușând viguros suprema creație care este viața.

Intr-un asemenea mod și din aceste necesități și motive am încercat o fundamentare a Biosofiei, considerând-o ca singura capabilă să ne conducă și să ne scoată la liman din labirintul - tunel al existențialității prezente și de perspectivă.

Așadar, ce reprezintă Biosofia ? Filozofia înțelepciunii vieții sau înțelepciunea filozofiei vieții ! Fără a ne lăsa contrariați de eventuala acuză de dublă determinare semantică și cu atât mai puțin antrenați spre o alunecare polemică pe tema filozof-înțelept, atât de nuanțată, de altfel, în timpurile actuale, să încercăm să definim firescul natural, pur, adică ceea ce trebuie să fie Biosofia, spirit și aplicație practică în egală măsură.

Demersul investigațional ca atare poate fi total imprevizibil, cu atât mai mult cu atât definirea firescului suportă o oarecare infidelitate și chiar neajuns. Acest ultracunoscut paradox nu este singurul în cazul Biosofiei. Aceasta reprezintă concomitent și matrice și determinant al existențialității efemere dar continui. Atât matricea cât și determinantul sunt de un tip cu totul și cu totul special, în sensul că elementele ce le conțin sunt într-o continuare și completare, iar regulile după care se compun sunt în general abia la începutul cunoașterii.

Biosofia mai este și o știință ordonatoare a tuturor celorlalte - ramuri, discipline, științe sau cunoștințe - într-o înfășurare piramidală ale cărei influențe și rezultate asupra vieții sunt relativ de curând percepute și indexate.

Ajungem astfel la un alt paradox biosofic: cu cât argumentele despre o știință

definitorie a existențialității întru ființă tind spre o definiție ca atare, cu atât ea devine mai voit inaccesibilă publicului larg și cu atât mai puțin aplicată la nivel de individ. Se poate conchide că - în acest caz - cunoașterea prin epuizarea subiectului transferă cunoștințele în banalitate, iar de aici la suprema lor lipsă de interes din partea majorității nu este decât un pas (demonetizare).

Statutul Biosofiei astăzi nu poate fi decât ca o știință și un apanaj al elitelor (inițiați) - care vor trebui însă să o țină la distanță suficientă față de efectele elitismului - când de fapt ar trebui să aibă un caracter cvasiintegrator la nivelul întregii civilizații.

Se naște oarecum justificat întrebarea dacă nu cumva Biosofia poate deveni un obstacol în calea dezvoltării economice.

Cu siguranță că nu, pentru că Biosofia cunoaște, agreează și dezvoltă principiile "politicii de stup" dar și cele ale "politicilor de mușuroi".

Apreciem că principala aplicație tehnică teoretică și practică a Biosofiei o reprezintă disciplina de inginerie a mediului, care poate oferi soluții și uneori chiar și modele cu o mare gamă de aplicabilitate. În general modelele sunt preluate din însăși viața care ne înconjoară în permanență și pentru care suntem datori să construim, să menținem sau să reabilităm ecosisteme în totală armonie cu natura și legile ei fundamentale.

Ca un exemplu semnificativ, am putea aprecia că modelul "stupului" ar putea fi considerat ca ideal, în timp ce, cel al "mușuroiului" un deziderat, atât în teoria dar mai ales în practica ingineriei mediului. Este relevantă diferența netă de impact de mediu în favoarea primului, vis-a-vis de cel de-al doilea: în timp ce "stupul" se organizează și există fără a împieta în vreun mod viața, ba chiar mai mult, o ajută în perpetuare, "mușuroiul" se organizează și se dezvoltă în limite naturale extrem de concrete, consumând impulsuri de organizare superioară a materiei și implicit a vieții.

Revenind și concluzionând în această speță, Biosofia este suprema autoritate morală a ingineriei mediului. Ea se compune după atâtea canoane, încât poate fi considerată fără nici un risc ca acanonică.

Așadar, Biosofia este în linia prea puțin tradițională a Ecologiei, Agrosofiei și Ecosofiei, supremul comandament moral și singura autoritate ce poate arbitra însăși viața.

Dacă, în general, se cunoaște cu ce se ocupă Ecologia, ca de altfel și disciplinele de protecția și ingineria mediului, să încercăm în continuare sumare definiții ale Ecosofiei și Agrosofiei, în încercarea de a înțelege mai exact Biosofia prin aceste două componente ale sale, de o categorică relevanță și importanță principală în operaționalizarea ei.

Rezumând, pe de o parte Agrosofia se definește ca un concept cvasiintegrator al internalităților și externalităților agrare spre o știință a complexității spirituală și practic - materială în egală măsură.

Pentru evitarea ambiguităților, consider necesar să precizez că Agrosofia are patru componente majore care practic o și determină, două aparținând internalităților agrare (componenta geoecologică și psihosocială) și două sunt în structura externalităților agrare (componenta politică și economică).

Fără a încerca cu tot dinadinsul o etichetare sau reorganizare a diferitelor clasificări mai la îndemâna gânditorilor decât a practicienilor, cred că Agrosofia își are locul alături de alte concepte filozofice în linia Ecosofiei, înțelegând prin aceasta din urmă o formă de înțelepciune aproape divină a vieții pentru viață. Nu poate exista Ecosofie fără existența Agrosofiei.

Mai mult chiar, se poate spune că Agrosofia este o primă paradigmă a Ecosofiei.

Pe de altă parte, Biosofia se poate defini ca o încercare cu sorți de izbândă reali în a recuceri conceptele, până mai ieri privilegiate și în același timp, fundamentale de care a

fost poate pe nedrept deposedată filozofia de științele disciplinare exacte. Acest lucru a fost posibil, în primul rând, datorită reușitelor acestora din urmă în exprimarea mai dezinvoltă, mult mai accesibilă și subtilă totodată, a conceptelor filozofice, folosind fără prea mari prejudecăți întreaga gamă a cunoștințelor dobândite experimental sau deocamdată numai anticipat.

Creativitatea filozofică românească a ultimelor decenii nu pare să înregistreze reculul deja vizibil al multor popoare cu tradiții mai vechi sau mai noi, incontestabile în sfera raționamentului pur.

În acest context nu trebuie uitat faptul că o bună perioadă de timp filozofia, în lipsa științelor, era obligată să producă și cunoștințe, fapt ce ar putea explica într-un fel anumite reminiscențe, ca de pildă asaltul filozofiei spre bagheta dirijorală a orchestrației existențelor și experiențelor lumii. Cu alte cuvinte, Biosofia tinde spre o înfășurătoare spirituală a vieții cognitibile prin trăire și aspirații transcendente (rațiuni și determinanți fenomenologici sau de manifestări).

În final, gânditorul care încearcă să găsească raporturi de subordonare semantică între înțelepciune și filozofie în contextul unei deveniri întru viață, va fi surprins să constate că nuanțele sensurilor acestor doi termeni se succed aleator, raportându-se în permanență la un elitism mai mult sau mai puțin etalat.

Cu alte cuvinte, Biosofia este un concept nou, integrator în linia Agrosofiei și Ecosofiei, pe care de altfel le include, cu rol de moderator al tuturor introspecțiilor cognitive sau gnoseologice, al eleganței și fairplay-ului, conduite morale și civice în raport cu natura și într-o interrelație simbiotică cu ea.

Universitatea Tehnică de Construcții
București